

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetés helye: ...
1 hónap ...
1 évre ...
Szerkesztőség és kiadó: ... Telefon 266

Felbősz. szerkesztő: Hajós József.

Neveltséges

az az ideges kapkodás, mit Vadnay királyi biztos ur és társai most véghezvisznek. A katolikus közvélemény már előre megjósolta a "gyermeknyaralattás" kudarát, melynek számtani pontossággal kellett bekövetkezni, azután a praeludium után, melyet jakabék és népszavák rendeztek. Szeretett ifjú királyunk megsajnálta a nincsetlenek elcsatnyult, vézna, beesett arcu, sápadt gyermekeit és nemes szívének sugallatára hallgatva, elküldte saját költségére az isteni Quarnerói öbölre, hogy a dél szépsége, az éghajlat balzsama, a nap élető sugarai — no meg a jobb táplálkozás — föllírissítse a jövő virágának elcsatnyult zsenge szirmait.

Azonban kutya került a kertbe. Királyunk nemes intézkedését ügyesen kibaszni látk a konti utca vörös jakabjai és mint egyedárusításukat kezelték. Fajuk furlangjával reávetették magukat az egész akcióra és úgy garázdálkodtak mintha az egész "gyermeknyaralattás" a vörös ghetto kőfalán ültetett volna. Népszava és vörös propagandának használták fel a király jóságát, a helyett, hogy minden politikát, minden mellékgondolatot kizártak volna — csak a szegény, jobb ételre és balzsamos levegőre szoruló "jövendőbeli magyarországot" látva bennök.

Hogy hogyan volt lehetséges, hogy a létrán görcsös ambícióval felicélt törtető Vadnay — királyi biztossága mellett — a király akcióját a káftán szocialista "Gyermekbarát Egyesület" szőrös kezébe kapapantsa — előtünk rejtély volt.

Mikor aztán a keresztény közvélemény erélyesen óvást emelt, Vadnay Öbirtossága olyan jelzőt emlegetett, melyet a keresztény magyar közvélemény nem fog egyhamar elfelejtteni Öbirtosságának. De akkor aztán tisztábban is voltunk Vadnay ural.

És most — most ime e görcsös kapkodás. Miért ide-

geskedik most a kir. biztos ur? Miért kenni horvát, osztrákra, lakosságra, hatóságra — a mit a kir. biztos ur "elfelejtett" csinálni? Előre. Gondossággal. Miért nem gondolkodott előre a kir. biztos ur, hogy elegendő hajlék, tisztesség, magyar gyermeknek megfelelő hajlék álljon rendelkezésre. Talán elbajolták már előre a közeljövőben kecsgető kitüntetések? Miért nem intézkedett előre, hogy az élemezés zavartalanul lebonyolítottassék?

Erre, erre nem gondolt a kir. biztos ur, mert a szocialdemokratákkal való kacérkodás előbbre való volt.

No de megnyugtadjuk Vadnay urat. A keresztény közvélemény nem fogja tűrni, ha a jövőben ismét a magyar király kegye rámosolyog a szegény, nekülönböző magyar gyermekesrege, hogy ismét a Konti-utcai böcherek sajátítsák azt ki maguknak. De nem fogja tűrni a szocialdemokratákkal kacérkodó kir. biztost sem.

Egyszer volt Quarnerói gyermeknyaralattás. Sokat tanulunk tőle. Sokat a kir. biztos urtól is.

Hidje el, nem csodálkozunk a kudarc fölött.

Benedek Résző.

Száraz ág vagy eleven hajtás?

Azt írja Göthe az igazságról, hogy az nem jelenik meg közvetlenül, hanem megvilágulásból kell felismerünk. A mai társadalmi politikai tusaiban mindentűt az igazság jelszavával harcolnak s törekvésnek híreket toborozni, őket megszervezni s így győzni. A legutóbbi holland választások igazolói látszanak azt a feltevést, hogy a határozott világnézettel való pártok hatnak leginkább a közvéleményre, vagyis hogy ebből utóbb csak két hatalmas tábor látnak majd egymással szemben. Egyfelől a keresztény Világnézettel valóok táborra, másfelől a keresztényellenesek tömege. A nagy harcot ezek fogják egymással megvívni.

Az ellentáborban a legnagyobb fégyelmzettiséget a szocialdemokráciának látjuk. Igaz, hogy a fégyelmet a legtöbb esetben a kíméletlenség s erőszak tartja ében. A szocialdemokrácia nyíltan és kifejezetten szembe száll a keresztény világnézettel s a harciaszközök megválasztásában nem riad vissza az erőszak, a megfélemlítés alkalmazásától sem, holott a politikai küzdelmeknek mindig elvi magaslafon kell állaniok, azon általánosan elfogadott tétel alapján, hogy mások meggyőződését tiszteletben kell tartani.

Az igazság jelszavát írják ok is zászlójunra, s az igazság birtoklása volna az az eleven hajtás, amely a jobb jövőnek, az egészséges kulturális fejlődésnek nemcsak tényezője, hanem alapfeltétele is. De sajnos csak féligazságokat látnak programjukba, amelyek tetszető külsőben jelennek meg, hogy a tö-

megé annál nagyobb hatással legyenek. Kulturális és gazdasági jólét, a munkaviszonyok megjavítása, a gazdasági javak egyenletesebb elosztása, a boldogabb világok kialakítása, ez oly program, melyet a szocialdemokrácia nem sajnálhat ki magának, e programot megtaláljuk a keresztény szocializmus törekvéseiben is; de a szép program féligszűcsége váltak, ha annak megvalósításában nem a helyes eszközöket alkalmazzuk; elorzítjuk a szépet, a nemeset, ha durva kézzel nyulunk hozzá az erkölcsi elvek megtagadásával. Nem viszi senki előbbre a kultúrát, ha kizárólag béremelési eszközök ki a munkásság számára, de emellett modern rabszolgává súlyesztja a munkást, az alkalmazottat, kinek nem szabad önálló véleményét hangoztatni, mert különben boykottálják, kenyerétől fosztják meg, kinek nem szabad keresztényi elveket vallani, mert hűlőben kigunyolják, üldözik, s lehetetlennek teszik existenciáját. Mit ér az, ha egyik kézzel adunk, a másikkal pedig elvezzünk sokszor nagyobb értéket, mint a minőséget adunk. Ne feledjük, mily nagy igazság rejlik e szép szavakban: "az emberi életnek tartalma, nemcsak az izcmunka, nemcsak az agymunka, hanem az egész benső világ," ez az a pont, mely körül a szocialdemokrácia óriási s helyrehozhatatlan hibákat követ el, és éppen ebből kifolyólag nem a szebb jövőt készíti el, hanem a békés emberből "önmagával meghasonlott egyérett formál, ki telve lesz forradalmi eszmékkél, ki csak

rombolni, puszítani akar, nélkül hogy a romokon jobb világot tudna alkotni. Vagy ezt akarja a szocialdemokrácia? A félrevezetett tömeg nem ezt akarja, annak béke kell, a családai tizhely melege, a munka jutalma, a munkáért járó gondatlan megfizetés s öreg napjaira a jól megérdemelt nyugalom s hogy lelkiigényeit szabadon elégíthesse ki vallásos meggyőződése szerint. Ez kell a tömegnek. Ez az igaz hűtúra, ez az igaz jólét s az igaz szabadság. Igen, fogjunk össze valahányan vagyunk, s segítsük hozzájutni a munkástömegekhez az igaz értékekhez, hogy így megelégedettek, boldogok, s lelkiileg egyensúlyozottak legyenek.

De e helyet mit tapasztalunk? Maguk a szocialista vezetők sem élnek megvalósításán fáradoznak, hanem oly elveket hirdenek, melyek nem a boldogabb megélhetést célozzák, hanem a társadalmi rend felborítását, a fejletlenséget, anarchiát. Ezért akarják megdönteni a tekintélyelvűt Bébellel ellátott, ki a birodalmi gyűlésen nyíltan hangoztatta 1893, márc. 2-iki beszédében: mi elvből mindennemű tekintély ellen vagyunk, úgy az égi, mint a földi tekintély ellen állást foglalunk." Ebből magyarázható meg a szocialdemokrácia gyűlölete az egyház ellen, mely a tekintélyelvűt a leghatározottabban védeimébe veszi. Pedig a munkástömegek nem azt várják vezéreiktől, hogy egyházi és világi, isteni és emberi tekintélyt felrugjanak, hanem, hogy őket a könnyebb és boldogabb megélhetéshez segítsék, a meglevő bajokat orvosolják, a korrupciót irtsák, az egyoldalú érdekek igazságtalan szolgálattal akadályozzák meg s így a Közjót szolgálják; ez esetben igen sok értékes szövetségessé lehetnénk szert s az igaz ügyet hamarosan győzelemre juttathatnák.

Ezen üdvös program hirtetése s szolgálata helyett azonban mit látunk? Arról szavalnak a mi nem is tartozik a szocialis érdekkörhöz. Így, hogy csak Bébelt cmlitsem, hisz a többiek ő utána beszélnek, 1881 december 3. beszédében azt mondja: "Mi a valási tén, az istentagadára, az Átheizmusra törekszünk." De hát nem ezt várják a munkástömegek! Nekik tisztességes megélhetés, méltányos munkabér, jóléti intézmények kellenek; ami a vallási kérdéseket illeti, majd elintézik maguk a munkások e kérdést saját meggyőződésük szerint.

Vad elszántsággal nekirontanak az emberi élet legértékesebb kincsének, a vallásnak s így „a vallással együtt megfosztják az emberi létet gyökereitől s koronájától s beledobják azt az időnek érthetetlen és céltalan sodrába.” Hát, ha annyira magánügy a vallás, mint a hogy hirdetik, minek támadják azt? A szociáldemokrata sajtó aránylag a legöbbször tesz szót a vallást érintő kérdéseket nyíltan vagy burkoltan, röviden vagy hosszabban, de ugyazólván mindig gúnyos céltattal, támadó éllel. A munkásság nem ezt várja a vezérektől, a szellemi irányítást nem ily formában óhajtja. Vagy nincsenek már bajok, sérelmek a munkás érdekek körül, melyeket orvosolni kellene, nincs már korrupció, melyet irtani kellene?

Hagyják csak nyugton a vallást s ha már nem tudják értékelni, visszeltesenek legalább pártatlan semlegességgel irányában; a vallás halad a maga útján, s midőn az igazságosság, a testvériség, a méltányosság, a megközelíthetetlen becsületesség érvényesülését és uralmát sürgeti akkor a munkásság jobb jövőjén dolgozik azzal a megalkuvást nem ismerő elhűtséggel, mely egyenlő mértékkel mér szegénynek gazdagnak egyaránt.

Tolstói vallomása ez: „Addig nem bírtam cselokédni, nem bírtam élni, míg meg nem tudtam, hogy miért élek.” Így vagyunk mindannyian e pont körül. Már pedig csak a vallás adhatja meg a helyes feletet a legfontosabb kérdésre: miért élek? A tudomány a kérdésre nem tud felelni. Jól mondja Harnack: Gyönyörű dolog a tudomány, de a honnét, hová, miért-re épp oly kevéssé tud válaszolni, mint akár két vagy három évvel ezelőtt. Tehát igenis fontos szerep van a

vallásra, az élet legfőbb kérdésére ő adja meg a biztos választ s így erős határozott és szép szellemeket képes nevelni az emberekből, kik nélküle áldozataivá válnának a szenvedélyeknek, az ösztönöknek, a hegetes hajlamoknak. Ezzel kapcsolatban jut eszünkbe az a szomorú kortűnet, mely pár évvel ezelőtt a maga ijesztő valóságával oly rémesen rávilágított a vallástalan ember belvilágára: apa és fiu közös elhatározással öngyilkosok lettek; tettük magyarázatán e rövid rövid történet hátra: testileg, lelkileg megromlott emberek vagyunk.

Szomorú látványt nyújt a a rokkant emberek, de kétszerezenes fájdalom látvány a lelkiileg rokkant!

„Rásen kell lenniük, hogy a munka ne tüsse ugyan a lelkes s-hogy az embérből ne váljon gép a munkában.”

Igen, csak így lesz a munkásság mozgalom egészséges fejlődési, így nagy jövőt ígér, így zöldellő ág, mely virágot hajt s gyümölcsöt terem.

— y —

Köztisztviselőink helyzete.

A világháború még mindig tombol és továbbra is szedi a maga véres áldozatait. S míg a kereskedő, a földbirtokos és a földművesnapról-napragadagabb és gazdagabb, a munkásság is megkapja a viszonyoknak megfelelő béremelést, addig a köztisztviselő — ha csak magánvagyonra nincs, továbbra is anyagi kénytelen, eladósodik, elhúzik s az anyagi és idegrendszerben valóság stádiumába jutott.

Ilyen viszonyok között igazán örömmel kell üdvözölnünk a hitelnyújtásra vonatkozó törvényjavaslatot. Csakugyan elsőrangú állam érdeke, hogy az állam

mazottakat anyagi gondok és gyótró aggodalmak ne hátráltassák kötelességük pontos, hű teljesítésében és segítségükre legyünk terheik könnyítésben. Ez a teljesítés elszegényedett, vagyontalan és nagycsaládú tisztviselő is képes legyen a jövőben hivatali járandóságával: státuszrendszéssel és a javadalmazásnak a pénz vásárlóerejéhez és képességéhez mért felemelésével a maga és családja megélhetését biztosítani.

Csakugyan képtelen helyzet az, hogy ma egy testi munkásnak csak azért, mert szervezve van és anyagi igényeit sztrájkok és kérészalkothatja, megélhetési gondja kisebb legyen, mint azé a szellemi munkásé, aki nincs; sőt nem is lehet szervezve és sztrájkot nem csinálhat természetesen kapja meg a keze munkájából első munkás is a magát, de ne rokkantnak össze azok sem, akiknek, vállain az állam közigazgatás és az állami iskolai és oktatási kultúrát magasztaló erkölcsi jogrendje nyusztlik. Alkalmuk a köztisztviselő hóna alá kell nyulni akkor, amikor ma eladósodott, lerongyolt és éhez az családja számára a betevő fiatot és a ruházatot akarja megszerezni. Elvégre is a köztisztviselőnek államban, egyházban, templomban iskolában és általában szellemi hivatásukban és hivatalunkban sztrájkolniok még sem lehet, sőt nem is szabad. A szellemi proletárság Magyarországon teljes erkölcsi demoralizálására és féktelen anarchofiára vezetne.

Síessen tehát az állam a köztisztviselő helyzetének meifőbb megjavításával és anyagi és szellemi függetlenségének jobb megalkuvással és biztosításával. De ennek a status és a fizetésrendezés, sőt adótervezés mellett az ardrágítás szigorú megfekezése egyik elsőrendű eszköze az államnak.

Szomorú tünet.

Egyre ismétlődő esetek, hogy a harcstérről feldult idegzetű hazatért katonák itthon, a rajtuk és családjukon ért sérelém miatt maguk tesznek igazságot. Ennek a legszomorúbb és legbrutálisabb formája abban nyilvánult meg már több esetben, hogy nekiment a szabadságra hazatért katona a fajú jegyzőjének vagy más tisztviselőjének és leszúrta vagy lelőtte. Ha ezen eléggé nem sajnálható esetelemek az indító okait kereszük, majdnem mindenütt ugyanazokat találjuk. Első a hadiség, továbbá az itthon maradt feleség vagy családtagokkal való bánásmód, különösen az elmezés terén. Most nem terek ki arra, hogy egyik vagy másik álláspont helyes vagy helytelen voltát vitassam. Ezen egyre ismétlődő esetekből csak azt állapíthatjuk meg, hogy itt nagy általános hibáknak kell lennie, mert az alsóbb osztályok grámlátte az urak és a zsidók, de különösen a közigazgatás iránt oly nagy fokú, hogy léptenyomvon ezt hallja az ember kifogásolni és szidni.

A jegyzők legutóbbi grámláján az ellenük ismétlődő, merénylettel szemben a kormány részéről védelmet sürgetnek. Még pedig azt kívánják, hogy csendőrré vagy katonai őrségre bocsássanak a rendelkezésükre, illetve a személyes védelmére.

* Nagyon helytelenül gondolkoznak a jegyzők és tisztviselők, ha azt hiszik, hogy a csendőrré fogvatartalmak alá való menekvés orvosolja a bajokat. Ne téstörseget kérjenek személyük védelmére, hanem önmagukat vértézzék fel a megélt szeretettel, ez jobban megfogja védeni testi épségüket, mint a villogó szurony. Mert azt az orvot ismerjük el, hogy bizony

TANÁC

Levél-törödékek egy hajó fedélzetéről.

Már messze kúnn vagyunk az Océánon. Az első órák alatt míg a parthoz közel voltunk, a tenger kissé mozgalmas volt még, de mennél tovább hajózunk annál csendesebb lesz. Egész simán terül el előttünk — egy halvány kék felület — éppen nyugalmában oly végtelen és oly idegen. Mert mi emberek nemzedékek óta oly természetellenesen rohanó életet élünk, hogy a nyugtalanság és a mozgás nekünk mindig természetes és érthető, de a teljes csend megfélemlít, mi már nem értjük meg. Óriási hajónk a kék habokon siklik, de száznál gyorsasággal alig vésszük észre, mert a tenger tökéletes simaságában nem is látszik elfonláni. Kék ér, kék víz egymásba reszketnek és kápráznak át, úgy érzem mintha egy örökkévalóság keresztlígy siklanánk és lebegnénk, egy sötét pontocská

mind e nagy kékségben. Egy különös álomszerű érzés, mintha mozdulatlanul kifeszített szárnyak vinnének engem a megszűnésig.

Es e nagy kék csendességben eszembe jut egy régi mese a tengeréről.

Egészen és időnkben, amelyekről nincs írott könyv, s amelyekről csak távoli partok lakói ismernek még hallomás után mindenféle történeteket, a tenger mindig ily nyugodt és kék volt, mint ma, egy sima tükör benne nap, hold és csillagok tükröződnek és gyönyörködnek képükben. Senki sem látott akkoriban vihart a tengeren, még nem tudták, hogy mi az. A szárazföldön már akkor sok emberek éltek és mennél többen lettek, annál nagyobb lett a fájdalom, bánat és mindenféle szomorúság. Küzdelmekben és szenvedésekben gyakran epéd vé néztek az örökké egyforma nyugodt tenger felé. És végre szerencsétlenségük oly nagy lett és kívánságuk a megváltás után oly haves, hogy felkiáltottak: „Nem viselhetjük el tovább ki akarunk menni a sima, kék tengerre, ott ismét boldogok

leszünk.” Es ápitettek egy nagy hajót és élneveztek: „Tenger-öröme”-nek. Azon kiveztek a fizta kék vizre. De a „Tenger-öröme” a „Föld keserve” volt; az emberekké, együtt fájdalom szenvedés, nyomorúság és békedétség szálltak a hajóra. Es az öllük oly néhez lett, hogy még az erős tenger sem bírta el és miután egy darabra kihajóztak, elmerült a hajó és a kék habok bezárultak mind e földi keserv fölött.

— De mélyen lenn a tenger fenék mozdulni kezdett és az emberek, kik a parton maradtak, csodálkozva látták, hogy az örökké egyforma tenger megváltozott. Nyugtalan lett, mely kéksége borús szürkéségre változott, éjfelete örvény fölött fehér tarajos fodrok rohanva buatakt át; óriási hullámok csaptak föl, melyek menydörgészerű robajjal ütődtek a parthoz. A tenger küzdött, felindult, örlöngött, maga is olyan lett mint a békietlen emberek, és ök megértették, mert felismerték benne saját szenvedélyeiket.

Azóta vannak viharok a tengeren és azóta mindig küzködik a tenger a töménytelen idegen

Keservvel teneken; küzd, hogy a régi, elveszett nyugalmat visszanyerje. De az már soha sem tér vissza. Még csendes tiszta napokon is fájdalom soha nem elszakad a kék mélyiségekben.

Fordította: — hf. —

„Én vagyok a te piçi lányod ...”

— Anno 1918 —

A gyűlöletes förtelmenek, a háborúnak ilyen szép és tiszta románca is vannak, tegendáns bájós történetek, amelyekben angyalok ezüstesengői csilingelnek.

Egy honvédtiszt jött haza mostanában Szibériából. Dalás acélos katona volt, fiatal százados, akkorában örült az előléptetésének, mikor az első menetzászlóaljja a virágos vonat elindult. Ifjú szép felesége kísérte ki az állomásra, a kedves finom asszonyka, alig pár hónappal előbb fűzte hozzá a sorsát. A százados Szerbiában harcolt, azután a galiciai gránicon vitte tüzbe a honvédek s nemso-

megyon sok helyen nem úgy
hívnák az itthon marad aszo-
nyokkát, a hazajövő katonákkat,
amint azok megérdemlik. A bruti-
ális, gögös, pandur-módszer
csakis arra vezet, hogy a hábo-
rúban amugy is jáncsaitól elol-
tott szenvédey és ösztön
szokra is út, akikben itthoni
ellenséget lát az a meggyőztört
és kímondhatatlan sokat szen-
vedett szegény katona. Több
szemzetet, több megtrást ér-
demel és kiváó ez a nép.

M. D.

HIREK.

Polgári teányiskola létesül.
A leánygimnázium felállításá-
va megszűnt városunkban a felsőbb
leányiskola. De a szülők közül
sokan vannak, akik leánykaikat nem
tudományos pályára akarják ne-
velni, hanem a középosztály asz-
zonyainak megfelelő polgári
iskolai képesítésben óhajják ré-
szesíteni. Ezek számára Szekesfe-
hérvárott az iskolázatas lehetősége
nagy mértékben csökkeni, mert
zárán a kis befogadó képessége
igényelt polgári iskola maradt fenn.
Már a mult esztendőben a hiányt
felismerve Kovács Ilonka tanító-
nő lelétesített városunkban egy polgári
iskolai kurzust. Az 1918-19. isk.
évben ez a polgári iskolai kurzus
tovább fog fejlődni és rendes
magán polgári leányiskolává alakul
a Szögény Marich Julia és gróf
Zichy Rafaelné védnöksége alati.
A kultuszminiszter a megnyitására
az engedélyt a *Katholikus Növédő
Egyesület*-nek megadta. Mint érte-
sítünk, a szükséges tanerőkről a
gondoskodás már megtörtént, így
tehát a tanítás már szeptemberben
meg fog kezdődni.

Halálozás. Böszörményi
Varga István városi hivatalos
tudógyulladásbán meghalt.

kára borzasztó, véres rohamban
az oroszok fogságába jutott.

— Ez még 1914. őszén történt.
A fogoly magyarokat a kínok
kálváriáján hurcolták városról-
városra s a százados Szibériába
került. A hadifoglyok postája
lassujáratu s a fiatal híves csak
hónapok multával tudta meg,
hogy az ura az ellenség rabsá-
gában szenved. Hónapok mul-
tával, amikor itthon, a csöndes
herti uriház zöld lugasában ic-
piti, bohókásan csöpp ruhács-
kákat varrogatott, kelengyét
valakinek, akít minden nap
vártak és aki egyszer piros kis
orcovál jött. Ennek a valakinek
az édesapja akkor ment Szibéria
belsőjében s mitsem tudott a
saját nagy boldogságáról.

— És esztendőkk multak, a leve-
lek, amiket itt is ott is min-
den áldott nap postára tettek,
ritkán szállinkoztak s a messze
kietlen rabságban is megédesít-
tette a hősies katona életét és
megédesítette szívét a drága öröm-
hír, hogy a baba megszületett.
A baba, az egyetlen, a szent,
akit csak a levelezőlap óvatos
soraiból ismert.
A százados most jött hazá

— Városi deputáció fog tisz-
telegni a legközelebbi napok-
ban Pestén a földmivélesügyi
és közlelemezési minisztereknél
Fehérvár sertészizalása és bur-
gyonával ellátása érdekében. A
küldöttséget gróf Karolyi Jó-
zsef főispán vezeti, tagjai lesz-
nek: dr. Sára Gyula polgár-
mester, dr. Kerekes Lajos fő-
jegyző és Kovacs Á. Sándor
tb tanácsos, mint a közlellási
bizottság elnöke.

— **Halálozás.** Fehérvár váro-
sának egy közismert és méltán
általánosn becsült, a közélet
terén évek hosszu során kereszt-
ül szerepet játszott kitűnő pol-
gára, dr. Borchert Jenő helyveii
ügyvéd mint részvetel értesül-
ünk, tegnap elhunyt. Hosszas
betegeskedés gyötrelmeitől vá-
ltozta meg őt a halál. Dr. Borchert
csendes, szerény, de annal
munkásabb hasznosabb tagja
volt a városadalmunknak. A vá-
rosi törvényhatósági bizottság-
nak éviizedek óta tagja, a köz-
érdeknek lelkes szolgáltója,
minden komoly ügynek kész-
séges támogatója volt. A városi
számvizsgáló bizottságunk leg-
rögtöb és egyben legszorgalma-
sabb, legtehetősebb tagja volt.
Még egyéb munkával is jár.
Így lett a városunk tisztelbeli
főügyvéze és rendőrfőkapitánya
és a minőségben is büszkélő
fáradozott. Nagy érdemei voltak
a fizető és mentő egyesületek
fellendítése körül, mint ez in-
tőzményeknek negyezsázaon
keresztül volt ügyvezetés. Sze-
vesen vállalt munkát kulturális
térén is és egyáltalában ott volt
mindenhol, ahol a közélet ered-
ményes munkát lehetett végez-
ni. A város megyelelői örszla-
léket.

— **Színészeink kabaré-elő-
adása.** A fehérvári színtársulat hat
elsőröndű, kitűnő tagja: Falussy
István, Ligeti Lajos és neje, Né-
meth Irénke, Brady Andor és Ba-
tori Ilés, mint értesülünk, e hé-
tőzombóján és vasárnap este Fe-
hérváron a Magyar Király ven-
dégő kellemes körülményekben
családi műsorú kabaré-előadaso-
nak a revütársulat elő, való men-
tességet, vagyis közvetlen-eladását
biztosította a neméltő gazdasá-
goknak. Ny vetőmagvak egyesek
vagy egyesületek által a termelői-
ről rendelhetők. Ezek szerint vető-
magot helyben a községi előjáró-
ság beszerzési utalánya alapján,
különbön pedig a gazdasági egye-
sület vagy a közigazgatósági ha-
tóságok útján lehet beszerzeni, a
szükségletet is ezeknél lehet be-
jelenteni, mivel a földmivélesügyi
minisztérium egyeseknek nem, ha-
nem csak a gazdasági egyesületek-
nek adhat vetőmagbeszerzési en-
gedélyeket vagy vetőmag céljaira
terményeket.

— **Tyuklopás.** Az észzaka folya-
mán Pimér Józsefné Szenatér 6.
szám alatti lakostól az udvaron
levő öböl az észzaka 4 libát és 4
tyukot elloptak. A tolvajoknak ugy
látszik nehéz volt a teher, mert
meg reggel 5 óra tájban a Simor-
utczában, a járó-kelők 4 fej nélküli
libára találtak. Bennök Pimér Jó-
zsefné tulajdonát ismerte fel. A
A tolvaj után a rendőrség nyomoz.

— **Adomány.** N. N. kereskedő
a keresztény sajtó céljára 100 K-t
adományozott.

kat fognak rendezni. Közönségünk
bizonyára szivesen él az alkalom-
mal, hogy színészeinknek e vállal-
kozását támogassa.

— **Árdragító galíciai.** Zanbrand
Mályas Kolomea (galíciai) lakosról
megintük, hogy a mult héten vá-
rosunkból eltávozó 35-ös katonák-
nak nagymennyiségű szalonát,
de nem is annyira szalonát, mint
paprikás börtök akart eladni, ter-
mészetesen jóval felül a maksz-
malis aron, mint az a galiciaknál
mar szokás. Dr. Zavaros Aladár
tb. főkapitány ma vonja felelős-
sége aruhalmazásért, árdragításért
és hatósági engedély nélkül való
arutasáért. E háromszoros kihá-
gásért 10 napi elzárást, 1000 korona
pénzbüntetést kapott és ezenfelül
örök időre kitiltoták az ország-
területről. Így kellene tenni vála-
mannival.

— **Vetőmagvak beszerzése.** A
vetőmagvak: a fennálló szabályok
szerint következő módokon lehet
beszerzeni: 1. Ha a Hadtermény
Részevnyárságnak van az illeto
község területén átvett terménye,
ebből vetőmag céljaira eladhat
olyanoknak, akiknek saját terme-
sükből nincs fedezve vetőmag-
szükségletük és akiknek ennél fogva
a községi előjáróság beszerzési
utalványt adott. 2. Azoknak, akik
ily módon nem fedezhetik vető-
magszükségletüket, a *vármegyei
Gazdasági Egyesülethez kell folya-
matlanul*, melyeknek a földmivé-
lesügyi miniszter megengedheti,
hogy a városos vetőmaghiány
fedezésére terményeket vásárolhas-
sanak. 3. A szarvaság vagy fagy
által leginkább sújtott ama vár-
megyekre nézve, amelyekben na-
gyobb vidékeken van vetőmag-
hiány, a földmivélesügyi minisz-
ternek megengedheti, hogy a vár-
megyei hatóságok útján oda fog
szállítani az a vetőmagmennyiség,
melynek szüksége hatósági uton
megalapítottat. 5. Vegül az utóbbi
évek kedvére tapasztalatai szerint
oly nagyjelentőségű nemesített
terményfélések (szekácsbura stb.)
vetőmagjának beszerzését azzal
igyekezik a földmivélesügyi minisz-
ter megengedni, hogy azok

— **A szeszifózo szövetke-
zet tagjainak figyel-
mébe.**

Afra kérjük tagjainkat, hogy
a szövetkezetünknek átadott
törvény és borsepró után esedé-
kes pálinkátráfordításukat leg-
később e hé- 30-ig okvetlenül
vegyék át, mert a később jelent-
kezők a tagoknak biztosított
eme kedvezményt már nem él-
vezhetik.
Figyelmükbe ajánljuk továb-
bá, hogy fölösleges készletünk
határan belül tagjainkunk el-
sőbbéget biztosítottunk az ol-
adásra kerülő, 40 százalékos
pálinkára vonatkozóan olykép,
hogy augusztus 20-ig saját
házi szükségletük erejéig csa-
kis öket elégitjük ki. A pálinka
ára a maximális ár: 22 korona
literenként.
Meg kell jegyeznünk, hogy a
pálinkát minden szerdán és
szombaton d. u. 2 órától 7-ig a
Sörházban levő szeszifózonkban
vehetik át; de csak abban az
esetben, ha a vételár előzetes
kifizetése után kiállított utal-
ványt felmutatják. Utalványt
minden hétköznapon d. e. 8-

— **Hustalan és zsirtalan napok.**
A hivatalos lap egyik legközelebbi
száma—közi a közlelemezési mi-
niszter rendeletét a hustalan na-
pokról. Észertint minden hét kedd-
én és péntekjén hustalan napok
lesznek, amelyen hust, akár nyers
vagy feldolgozott állapotban, for-
galombahozni nem szabad. Ilyen
ételeket vendéglőkben előállítani
és kiszolgálni szintén nem szabad.
Mindössze csak belső zsigerekből
és könnyen romló meléktermé-
nyekből készült ételek felszolgá-
lását engedi meg s rendelet.
Ezenkívül minden hét csütörtökjén
zsirtalan napok lesznek. Az ország-
közlelemezési Hivatal egészségügyi
tekintetből tehet a rendelet alól
kivételt. A rendelet tartalmazza a
vonatkozó büntető rendelkezéseket
is; ezek szerint a rendelet ellen-
tétlen kibágás vétségét követik el
és hathatónai elzárása vagy 2000
K pénzbüntetésre ítelhetők.

— **Állást keresnek:**
Három gépiráshoz érő, négy
polgárit végzett leány irodai alkalm-
mazást keres.
Két négy polgárit végzett leány
irodai alkalmazást keres.
Féher és tarkarúha varrására
vállalkozik házál és otthon var-
rasban jártas varróndő.
(Felvívagostást ad: Ker. Nők
Szövetsége, Szeminárium épülete
péntek d. e. 10-12, d. u. 3-5.

Ne feledje: „**Akté az ifjuság,**
azé a jövő.” Tehát a keresztyény
ifjak felségelyezése céljára küldje
adományát e címre: „**Alkotmány**“
kiadóhivatala Budapest, VIII. ker.
Szentkirályi-utca 28. Az „Alkot-
mány” az összeget rendeltetési
helyére juttatja és nyilvánosan
nyugtázza.

Köbögés ellen kitűnően bevált
házi szer a Sörk-paszulla. Egy
doboz ára 150 korona. Kaptható:
Sztáns Róbert Károly király téri
gyógyszertárban. — **Téglében**
adandó szerzekhez tégléhiány
miatt a tégléyeket tessék ma-
gukkal hozni.

12 és d. u. 2-ig lehet váltani Távirdu utca 6. sz. a. irodánkban.

Együttal felkérjük azokat, akik jegyzett üzletészek értékét még be nem fizették, hogy hátralékaikat akár irodánkban, akár a Székesfehérvári Takarékpénztárnál nyitott folyószámlánk után mielőbb egyenlítsék ki, mert egyébként mindenemű tagsági jogoktól megfosztják magukat.

Székesfehérvári
Központi Szeszűző
Szövetkezet
Igazgatósága.

Ad. 2576.1918.

Hatósági hirdetés.

Az eddig gyabarlásban volt pinceváltás kedvezményének megszüntetése iránt illetékes helyen mozgalom indulván meg, saját érdekében felhívjuk a szesz-es italok kímérésével vagy kímérésének való eljárásával nem foglalkozó azon szőlősgazdákat, kik az 1892. XV. t. c. 3. §-ában írt azon kedvezményt, hogy saját termései boraikból a házi szükségletre szánt bormennyiség után 1919. év folyamán az italdó hectoliterenként a bor után 6 korona 70 fillér, bormust és sző őcfe után 5 korona 04 fillér kedvezményes összeggel számíthatassék. — igénybevenni, óhajlják, hogy eziránti igényüket legkésőbb f. évi szeptember hó 15. napjáig bezárólag a városi javadalmi hivatalban annál inkább bejelentsek, mert akik ezen kedvezmény igénybevételét a kitűzött záros határidő alatt be nem jelentik, ezen kedvezménytől 1919. év folyamára teljesen elesnek s minden elfogyasztott bor hectoliterje után 12 korona 70 fillért tartoznak fizetni.

A szerzetes rendházak, valamint a kedvezményes adótel fizetésére igényt tartó más bormerelők, kiknek szőlőterülete szék. illetve lakhelyükön kívül esik, a kedvezményes boritaladóra vonatkozó igényüket a nm. m. kir. pénzügyminiszter urnak 1898. évi december hó 10-én 93.607. sz. a. kelt rendelete értelmében nemcsak a fogyasztás, de a termelés helyére nézve illetékes községi elöljáróságnál is bejelenteni tartoznak s a termelés helyéről a fogyasztás helyére csak az alatt a feltétel alatt szállítható el bor, ha a tervbe vett elszállításról előleges jelentés tétetik annál a pénzügyi szakasznál, melynek kerületében a termelés helye fekszik. A bejelentésről kiállított igazolvány a rendeltetési helyen a boritaladó beszédésére jogosítottak átadandó.

A szőlősgazdák részére biztosított adókedvezmény a nm. pénzügyminiszter urnak 1902. évi szeptember hó 27-én 63.312. sz. a. kelt leirata szerint nem csak az új termésre, hanem a saját termései készletben levő régebbi borokra is kiterjed s azon körülmény, hogy egyes bormerelőknek a phylloxera pusztítása miatt vagy más okból szőlőtermése nincs készletben levő saját termései boraiknak kedvezményes adótel mellett való elfogyasztásától nem

fosztja meg: a bejelentés azonban az ily termései borra nézve is a fentírt határidőig megteendő.

A nm. m. kir. pénzügyminiszter urnak 1895. évi június hó 15-én 87.896. sz. a. kelt rendelete szerint a gyümölcsbor is az 1892. XV. t. c. 3. §. értelmében kedvezményben részesül, s nyílt helyeken a szesz-es italok kímérésével és kímértékben való elárúsításával nem foglalkozó bir-okosoktól az üntermesztette gyümölcsből készített, saját házi szükségletre szánt gyümölcsbor után csakis a régi bormennyiségi adó, vagyis Székesfehérvárott, mint elsőosztályú községben hectoliterenként 2 kor. szedhető. A kedvezmény igénybevétele a gyümölcsbor készítésének megkezdéséig legkésőbb f. évi szeptember hó 15. napjáig a fent kitűzött helyen bejelentendő.

A bejelentésnek magában kell foglalnia: a bejelentő nevét, lakását, (utca, házszám), foglalkozását, a családtagok számát, a szőlőföld területét, (holdak és négyszögövekben), a házi fogyasztásban felhasznált bor évi átlagos mennyiségét, a remélhető termést és a házi fogyasztásra vagy nyagban (legalább 50 liter) való eladásra szánt bormennyiséget hectoliterekben.

A bejelentés eszközölhető személyesen vagy megbízott által

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

8542 1918. sz.

Hatósági hirdetés.

Zöldség és Gyümölcsforgalmi Intézőbizottság 90 1918. lb. sz. rendeletét tudomásul vétel és mihez tartás végett közléte szent.

Székesfehérvár, 1918. augusztus 5-én.

Dr. Saára Gyula s. k.
polgármester.

A Zöldség és Gyümölcsforgalmi Intéző bizottság részéről a m. kir. minisztériumnak a zöldség és főzelek teleknek forgalmábanoztatni tárgyában 1917. évi június hó 7-én kiadott 2400.1917. M. E. sz. valamint a 2307.1915. M. E. sz. rendelete alapján az Országos Közéletnevezési Hivatalt vezető m. kir. miniszternek jóváhagyásával kihirdettetik, hogy 1918. évi augusztus hó 8-tól, augusztus hó 15-ig bezárólag terjedő időben, esetleg további rendelkezésig a következő legmagasabb árak állapítottak meg:

A termény neve.	Ára 100 kg.-ként		Ára kg.-ként fillérben.
	koronában.	termelőnél	
paradicsom	70,	102,	124,
sárgadinnye (cantaloup, turkésztámfaj)	80,	102,	120,
közönséges sárgadinnye	50,	68,	80,
faj görögdinnye	60,	79,	92,
közönséges görögdinnye	49,	56,	66,

Ezen hirdetésnek következőjében tehát a paradicsomra nézve, az 1918. évi július hó 27-én a Budapesti Közlönyben 89 1918. lb. sz. alatt közzétett hirdetémmel megállapított árak helyett 1918. augusztus hó 8-tól kezdve a fent közzétett árak mérvadóak.

Az idézett 89 1918i lb. sz. hirdetésnek itt nem érintett összes további rendelkezései változatlanul érvényben maradnak.

Budapest, 1918. augusztus. hó 2-án,

Dr. Papp-Ragány István s. k.
miniszteri tanácsos,
az intézőbizottság alelnöke.

Nemzet. Egyházmegyei Könyvtárda-Székesfehérvár.

szóval vagy írásban; ez utóbbi esetben azonban a bejelentésnek a fentírt adatokat magában kell foglalnia.

Székesfehérvárott, 1918. július 28-án.

Dr. Kerekes Lajos,
h. polgármester.

Simon Sándor,
pénzügyi tanácsos.

Székesfehérvár szab. kir. város polgármesterétől.

8890 1918. szám.

Hatósági hirdetés.

Értesítem Székesfehérvár szab. kir. város közönségét, hogy a központi szeszűződének vállalkozói: a kerületihez tartozó községek: területéről a központi szeszűződébe beszállított szilvát, illetve szilvacsefret a folyó évben, illetve az 1918 1919. termelési időszakban a 112318 917. számú (irót) körrendelettel közzétett árak helyett a m. kir. minisztériumnak a szilvaét, szilvacsefret megállapított árak következő legmagasabb árak megállapításáról 2406 1917. M. E. sz. amu rendelet módosításáról 1918. június 9-én 2408. M. E. sz. alatt kiadott rendeletével (Budapesti Közlöny 1918. évi 152. sz. n.) megállapított aron tartoznak átvenni. Az idézett 2408 1918. M. E.

sz. rendelet szerint az szilva ára 40 K, a nyári szilvából készült 3-4 százalék szeszartalmu cefre 22 K, az ősi szilvából készült 5 százalék, vagy ennél magasabb szeszartalmu cefréé 32 K.

Önként értetik, hogy ezek az árak fizetendőek a bevaltó állomásokon, vagy esetleg az egyes községekben átvett szilva, illetve szilvacsefretre után is.

Székesfehérvár, 1918. aug. hó 2.
Dr. Saára Gyula
polgármester.

APROHÍRDETESEK.

Egy baglya buzaszalma eladó, Öreg-utca 21. sz.

Regi iskola könyvet magas áron megvesz Kaufmann úton Kossuth-utca 9.

Egy nagy kazal rozsalmá eladó. Felsőkirálysor 17. sz.

Egészen új Ferenc József könyv és ferütnék eladók. Kossuth-utca 3. Csikó-né.

Tölgyagerendák, kerítés dűcök építéséhez és egy 13 méter hosszú hordóleeresztő kőrel eladók. Malom-utca 22.-sz. alatt.

1. rendű búkk és cserhasabta legolcsóbb árban kapható. Fazekas utca 16. számú tüzifa telepen ugyanott vagottia nagyban és kicsinyben állandóan kapható.

Éteri, csemegeszőlőt, dnyer, őszibarackot, kaposziát, uborast, ugyszinte más főzelek-féléit nagy tételekben megvesz Bogay Városmegy-tér 2. szám.

Cseplést vállal

egyezés szerint uradalomba jjonnan kijavított gépepekkel, ugyszinten kisebb cseplésekek! gazdáknal helyben motor gépekkel.

Ugyanitt ujonnan kijavított motor és gözcseplők eladók.

FEJES BERTALAN

Bogayara Székesfehérváron Deak Ferenc utca 17.

VISZKETEG és

mindennemű bőrbaj, ugymint rüh, sömör, fekély, daganat és sebek gyógyítására a legbiztosabb és leggyorsabban ható háziszser a

BORÓKA KENOCS

Nem pusztít és teljesen száraztat. Kis tégely 4, nagy tégely 6. Családi tégely 10 kor. Hozzávaló Boróka szappan 6 korona.

SZÉP LESZ

az arcokba, fátalban adó hatókosonús, minden arczsajátlanságot, pteplőt, majfoltot, orrvorosságot nyomtalanul elmulaszt az

Aranyvirág krém.

Próba tégely 5, nagy tégely 10 koroná. Hozzávaló szappan 6-80 K. Aranyvirág powder fehér, róza és krém szíben 5 kor. Készíti: GERŐ SANDOR gy. gyászterez Nagykőrös. Ezen készítmények Székesfehérváron kaphatók:

Lachmann Rezső gyógyszer-tárában.